

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології та соціології
Кафедра практичної психології та безпеки життєдіяльності

ЛЮДМИЛА МАГДИСЮК

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

методичні рекомендації до курсів:
«Безпека життєдіяльності та охорона праці»,
«Безпека життєдіяльності»,
«Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»,
«Основи охорони праці»

Луцьк
Вежа-Друк
2018

УДК 614.8(072)+331.45(072)
М 12

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол №5 від 21 лютого 2018 року)*

Рецензенти:

Вірна Ж. П. – доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології та соціології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Савчук Н. А. – кандидат психологічних наук, доцент, кафедри педагогіки вищої школи ПВНЗ “Академія рекреаційних технологій і права”.

Магдисюк Л.І. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

: методичні рекомендації до курсів: «Безпека життєдіяльності та охорона праці», «Безпека життєдіяльності», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці», «Основи охорони праці» / Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк. Вежа-Друк, 2018. – 59 с.

У методичних рекомендаціях до курсу викладено мету вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці», загальні вимоги до підготовки студентів, представлені опис навчального курсу, тематичні огляди змістових модулів, плани лекційних та практичних занять, ситуаційні завдання до практичних занять, питання для самостійної та індивідуальної роботи, питання та завдання для самоконтролю, питання для підготовки до заліку (екзамену), критерії оцінювання знань, тестові завдання для самостійної перевірки знань та перелік літературних джерел, рекомендованих для опрацювання.

УДК 614.8(072)+331.45(072)
М 12

© Магдисюк Л.І.

(укладання), 2018.

© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки.

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. АНОТАЦІЯ КУРСУ	5
3. КОМПЕТЕНЦІЇ	5
4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
6. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ.	13
7. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)	15
8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ /ЕКЗАМЕНУ	17
9. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	21
10. КОРОТКИЙ СЛОВНИК ТЕРМІНІВ	46
11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	55

1. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	10 Природничі науки, 101 Екологія, Екологія, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 18 год.
		Лабораторні 0 год.
ІНДЗ: €		Індивідуальні 0 год.
	Самостійна робота 48 год.	
	Консультації 6 год.	
		Форма контролю: залік

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	10 Природничі науки, 101 Екологія, Екологія, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60/2		Рік навчання 2
		Семестр 2-ий
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Лабораторні 0 год.
ІНДЗ: €		Індивідуальні 0 год.
	Самостійна робота 38 год.	
	Консультації 10 год.	
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Мета викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» полягає у набутті студентом компетенції, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Предметом вивчення даної дисципліни є загальні питання безпеки життєдіяльності та охорони праці з урахуванням особливостей підготовки студентів.

Міждисциплінарні зв'язки: валеологія, основи теорії безпеки життєдіяльності людини та суспільства, екологія, основи медичних знань, основи ергономіки, цивільна оборона, економіка, право, природничі науки, пожежна безпека, психологія, нейропсихологія, нейрофізіологія, фізіологія, біохімія, анатомія, гістологія та психологія.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- фундаментальні положення і прикладні аспекти БЖД та охорони праці;
- сукупність загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності та основ охорони праці у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій;
 - культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;
 - сучасні проблеми і головні завдання безпеки життєдіяльності;
 - моделювання умов виникнення небезпечних ситуацій;
 - основні положення концепції прийняттого (допустимого ризику);
 - знати організаційно-правові заходи забезпечення безпечної життєдіяльності та обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки.
- основи виробничої безпеки, засоби та заходи профілактики травматизму і професійних захворювань.
- загальні питання охорони праці, правові та організаційні основи охорони праці, положення трудового законодавства з охорони праці.

вміти :

- визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання тощо

- оцінювати середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;

- приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень;

- оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення;

- обґрунтувати нормативно-організаційні заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій;

- здійснювати педагогічно-консультативну діяльність, яка полягає в обґрунтуванні та методичному забезпеченні проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій за надзвичайних ситуацій.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності. Міжнародні стандарти та нормативно-правова база України щодо надзвичайних ситуацій різного характеру.

Тема 1. Введення у дисципліну «Безпека життєдіяльності» (2 год)

Психологічний аспект безпеки. Пізнання особистістю себе (власних можливостей, цінностей, переконань тощо). Емоції та безпека життєдіяльності. Баланс власного життя.

Тема 2. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності (2 год).

Сучасні обставини, які формують стан життєдіяльності. Характер змін і стан безпеки життєдіяльності. Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.

Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки (2 год).

Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ (землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту). Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ (сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі). Небезпечні гідрологічні процеси і явища (підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони). Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа). Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). Інфекційні захворювання тварин і рослин.

Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки (1 год).

Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Гідродинамічні об'єкти і їхнє призначення. Причини виникнення гідродинамічних небезпек. Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Вибух. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння,

впливом на організм людини. Характеристика класів небезпеки згідно із ступенем їхньої дії на організм людини.

Тема 5. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику (2 год).

Глобальні проблеми людства: глобальна біосферна криза, екологічна криза, ресурсна криза, мирне співіснування, припинення гонки озброєння та відвернення ядерної війни, охорона навколишнього природного середовища, паливно-енергетична, сировинна, продовольча, демографічна, інформаційна, ліквідація небезпечних хвороб. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Аналіз соціально-психологічних аспектів виникнення загроз на робочому місці. Роль людського чинника у виникненні випадків у місці роботи. Критичні ситуації на робочому місці, стрес і професійне вигорання - причини і запобіжні заходи. Негативні явища та прояви суспільних проблем на робочому місці: алкоголізм, наркоманія, насилля, знущання. Методика оцінки професійних ризиків, категорії ризиків. Управління ризиками на робочому місці. Захисні властивості людського організму.

Змістовий модуль 2. Основи охорони праці.

Тема 6. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці (2 год).

Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Структура СУОП: керівництво і служби охорони праці центральних органів управління; інженерно-технічні працівники, трудові колективи і профспілки підприємств; нормативно-правова база щодо охорони праці; наукова база і фінансування охорони праці. Міждержавні стандарти ССБП. Національні стандарти України з охорони праці. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.

Тема 7. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Кодекс законів про працю в Україні. Організація охорони праці на підприємстві (2 год).

Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Служба охорони праці та комісія з питань охорони праці. Стимулювання роботи з охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Громадський контроль за станом охорони праці в

організації. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Предмет, функції, основні положення трудового законодавства. Трудові відносини на підприємстві. Обов'язки працівника і роботодавця в трудовому законодавстві. Відповідальність працівника і роботодавця за порушення обов'язків. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання.

Тема 8. Виробнича санітарія та гігієна праці. Стан умов праці в установі, підприємстві (2 год).

Виробнича санітарія та гігієна праці. Аналіз умов праці на підприємстві, в установі, за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Методичний підхід до визначення гігієнічного класу робіт за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Професійні захворювання, спричинені виробничими факторами, соціально – економічні наслідки. Електричний струм і його вплив на організм людини.

Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи виробничої безпеки (2 год).

Основні поняття та терміни: нещасний випадок, травма, профзахворювання, нещасні випадки, шкідливі речовини. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням. Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Аналіз виробничого травматизму за окремими факторами (професіями, віком, статтю тощо), за причинами, травмуючими факторами, обставинами виробничих травм тощо. Соціально-економічні наслідки виробничого травматизму. Причини травм і поранень. Послідовність надання першої допомоги.

Тема 10. Основи пожежної безпеки (1 год).

Основні причини пожеж. Фактори пожежної небезпеки. Обґрунтування та вибір доцільних заходів та засобів попередження пожежі. Організація служби пожежної безпеки, її функції. Навчання працівників з питань пожежної безпеки. Дії працівників на випадок виникнення пожежі. Державний нагляд і відомчий контроль з питань пожежної безпеки. Пожежно-технічні комісії та добровільні пожежні дружини.

5. Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді таблиці 3.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності. Міжнародні стандарти та нормативно-правова база України щодо надзвичайних ситуацій різного характеру.					
Тема 1. Введення у дисципліну «Безпека життєдіяльності».	10	2	2	5	1
Тема 2. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності.	10	2	2	5	1
Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	9	2	2	5	
Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.	7	1	1	5	
Тема 5. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику.	9	2	2	4	1
Разом за модулем 1	45	9	9	24	3
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці.					
Тема 6. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці.	10	2	2	5	1
Тема 7. Державне управління охороною праці, державний	9	2	2	5	

нагляд і громадський контроль за охороною праці. Кодекс законів про працю в Україні. Організація охорони праці на підприємстві.					
Тема 8. Виробнича санітарія та гігієна праці. Стан умов праці в установі, підприємстві.	10	2	2	5	1
Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи виробничої безпеки.	10	2	2	5	1
Тема 10. Основи пожежної безпеки.	6	1	1	4	
Разом за модулем 2	45	9	9	24	3
Всього годин:	90	18	18	48	6

Таблиця 4

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності. Міжнародні стандарти та нормативно-правова база України щодо надзвичайних ситуацій різного характеру.					
Тема 1. Введення у дисципліну «Безпека життєдіяльності».	6	1		4	1
Тема 2. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності.	8	1	1	5	1
Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	7		1	5	1

Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.	2		1		1
Тема 5. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику.	6			5	1
Разом за модулем 1	29	2	3	19	5
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці.					
Тема 6. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці.	2	1			1
Тема 7. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Кодекс законів про працю в Україні. Організація охорони праці на підприємстві.	7	1	1	4	1
Тема 8. Виробнича санітарія та гігієна праці. Стан умов праці в установі, підприємстві.	8	1	1	5	1
Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи виробничої безпеки.	8	1	1	5	1
Тема 10. Основи пожежної безпеки.	6			5	1
Разом за модулем 2	31	4	3	19	5
Всього годин:	60	6	6	38	10

6. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5

	Тема
1.	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. 1. Концепція розвитку науки і практики БЖД. 2. Сучасні обставини, які формують стан життєдіяльності. 3. Характер змін і стан безпеки життєдіяльності.
2.	Методологічні основи безпеки життєдіяльності. 1. Загальні положення. 2. Загальні уявлення дисципліни. 3. Зміст основних елементів, що формують систему знань з дисципліни БЖД. 4. Елементи теорії, що становлять зміст предметної сфери дисципліни. 5. Елементи теорії, що становлять логічні категорії безпеки життєдіяльності.
3.	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. 1. Небезпеки пов'язані з використанням транспортних засобів. 2. Небезпеки пов'язані з використанням горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин і матеріалів. 3. Фактори, які впливають на наслідок ураження струмом. 4. Небезпеки пов'язані з експлуатацією та утриманням житла. 5. Природньо-техногенні небезпеки 6. Аварія на Чорнобильській АС
4.	Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. 1. Загальні закономірності виникнення небезпек. 2. Вплив життєдіяльності на стан суспільства. 3. Небезпечні фактори, що формують стан суспільства. 4. Шляхи формування конфліктів і змін суспільства. 5. Соціальні небезпеки.
5.	Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. 1. Основні небезпеки у сучасному урбанізованому середовищі. 2. Інформаційні технології та їх вплив на людину.

6.	<p>Ризик, як кількісна оцінка небезпек.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах. 2. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС. 3. Міські, заміські, запасні та пересувні пункти управління в НС. Спеціально уповноважений керівник та штаб з ліквідації НС. 4. Сили і засоби постійної готовності.
7.	<p>Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація основних форм трудової діяльності людини. 2. Зміни у фізіологічному стані людини під час роботи. 3. Працездатність людини. 4. Психологія в здійсненні безпеки. 5. Вплив небезпечних факторів на людину.
8.	<p>Організація охорони праці на підприємстві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи людини, які сприймають стан навколишнього середовища. 2. Аналізатори людини. 3. Мікроклімат і його вплив на людину. 4. Небезпечні речовини і безпека роботи з ними. 5. Небезпечні вібрації та акустичні коливання. 6. Вплив електромагнітних випромінювань.
9.	<p>Людина як об'єкт, який потребує захисту в умовах робочого та природного середовища.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Атестація робочих місць за умовами праці. 2. Мета, основні завдання та зміст атестації. 3. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. 4. Карта умов праці.
10.	<p>Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи виробничої безпеки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виробнича адаптація її сутність та види. 2. Критерії та методи оцінювання адаптації робочих кадрів. 3. Психологічні стани, які зумовлюють працездатність.
11.	<p>Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці. Мікроклімат робочої зони</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори безпеки праці та їхній взаємозв'язок. 2. Методи вивчення та аналіз причин нещасних випадків. 3. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у професійній діяльності. 4. Соціально-психологічні феномени в групі.

7. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

1. Підготувати презентації із висвітленням питань практичних занять.
2. Підготувати презентації із висвітленням питань для самостійного опрацювання.
3. Підібрати статтю (наукового характеру) на одну із тем курсу та підготувати 2 анотації (на українській та іноземній мовах).
4. Підібрати статтю (наукового характеру) на одну із тем курсу та підготувати її переклад на іноземній мові.
5. Підготувати реферат на одну із запропонованих тем для самостійного опрацювання.
6. Зробити підбірку відеороликів та фільмів наукового характеру по темах пройденого курсу.
7. Актуальність системи пожежної безпеки, статистика пожеж, втрати від пожеж. Сучасні наукові дослідження заходів та засобів попередження пожеж і пожежного захисту.

Теми рефератів

1. Людина та праця. Сучасний стан психології праці.
2. Трудовий пост та його структура. Предмет, засоби, знаряддя, умови праці як компоненти трудового поста.
3. Суб'єкт праці та його структура. Природні властивості індивіда.
4. Індивідуально-психологічні властивості суб'єкта праці.
5. Домінуючий емоційний фон й особистісні характеристики фахівця.
6. Статеві-вікова мінливість суб'єкта праці
7. Класифікація професій.
8. Технології професійного підбору працівників в організаціях.
9. Конфлікт, його структура та причини виникнення, реагування на конфліктну поведінку працівника.
10. Здоров'я як фактор ефективної діяльності працівника.
11. Стрес в діяльності керівника: управління емоційними станами.
12. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт.
13. Організація взаємодії сил при проведенні аварійно-рятувальних робіт та основних видів забезпечення у зоні НС.
14. Здійснення карантинних та інших санітарно-протиепідемічних заходів.
15. Основні засоби, тактика дій і способи виконання робіт у зоні НС в залежності від профільного напрямку ВНЗ.
16. Фактори ризику та безпека життєдіяльності.
17. Бурі. Профілактика негоди
18. Сенсаційні бурі. Ураган «Катріна».
19. Екстремальна погода. Торнадо.

20. Вогняний шторм.
21. Пилові та піщані бурі.
22. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
23. Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці.
24. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.
25. Виробничий травматизм та порядок розслідування нещасних випадків.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ/ ЕКЗАМЕНУ

1. Безпека людини, суспільства, національна безпека.
2. Сучасні обставини, які формують стан життєдіяльності.
3. Характер змін і стан безпеки життєдіяльності.
4. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик.
5. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.
6. Аксиоми безпеки життєдіяльності.
7. Методологічні основи безпеки життєдіяльності.
8. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.
9. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.
10. Види небезпек: мікро- та макро-біологічна, вибухопожежна, гідродинамічна, пожежна, радіаційна, фізична, хімічна, екологічна.
11. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.
12. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності.
13. Сучасні обставини, які формують стан життєдіяльності.
14. Характер змін і стан безпеки життєдіяльності.
15. Модель життєдіяльності людини.
16. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик.
17. Безпека людини, суспільства, національна безпека.
18. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.
19. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.
20. Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ (землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту).
21. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ
22. Небезпечні гідрологічні процеси і явища.
23. Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії.
24. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії.
25. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей.
26. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб.
27. Інфекційні захворювання тварин і рослин.
28. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини.
29. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.
30. Війни та їх небезпека для життя людини.

31. Тероризм.
32. Екстремальні ситуації криміногенного характеру та способи їх уникнення.
33. Соціальні небезпеки: алкоголізм, тютюнокуріння. Їх профілактика.
34. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини.
35. Корупція і криміналізація суспільства.
36. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу.
37. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки.
38. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях.
39. Гідродинамічні об'єкти і їхнє призначення.
40. Причини виникнення гідродинамічних небезпек.
41. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами.
42. Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності.
43. Глобальні проблеми людства.
44. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини.
45. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.
46. Захисні властивості людського організму.
47. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.
48. Загальні питання охорони праці.
49. Сучасний стан охорони праці в Україні.
50. Основні поняття в галузі охорони праці.
51. Правові основи охорони праці.
52. Загальна характеристика основних законодавчих актів України про охорону праці.
53. Основні поняття в Державний нагляд за охороною праці.
54. Відомчий, громадський та регіональний контроль за охороною праці.
55. Громадський контроль за охороною праці на підприємстві.
56. Відповідальність за порушення законодавства та нормативних актів з охорони праці.
57. Дисциплінарна відповідальність за порушення охорони праці.
58. Функції органів місцевого самоврядування реалізації державної політики в галузі охорони праці.
59. Охорона праці жінок, молоді та інвалідів.
60. Нормативно-правова документація з охорони праці.
61. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.
62. Укладання трудового договору.
63. Умови укладання трудового договору.

64. Служба охорони праці підприємства.
65. Комісія з питань охорони праці .
66. Основні принципи організації навчання з питань охорони праці.
67. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб і спеціалістів
68. Атестація робочих місць за умовами праці.
69. Стимулювання охорони праці.
70. Інструктажі з охорони праці.
71. Порядок проведення інструктажів для працівників.
72. Первинний інструктаж.
73. Цільовий інструктаж.
74. Позаплановий інструктаж.
75. Повторний інструктаж.
76. Стажування (дублювання) та допуск працівників до роботи.
77. Психологічні вимоги до умов праці.
78. Атестація робочих місць.
79. Класифікація умов праці.
80. Пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці.
81. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій.
82. Основні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення та планування території підприємства.
83. Гігієна праці та промислова санітарія.
84. Вимоги безпеки до умов праці.
85. Мікроклімат виробничих приміщень.
86. Забруднюючі речовини, нормування, дія на людину.
87. Нещасний випадок на виробництві.
88. Психофізіологічні причини нещасних випадків професійних захворювань.
89. Категорії правових класифікацій нещасних випадків.
90. Статистичний метод аналізу травматизму.
91. Топографічний метод аналізу травматизму.
92. Монографічний метод аналізу травматизму.
93. Мікроклімат виробничих приміщень.
94. Державне соціальне страхування від нещасних випадків.
95. Небезпечні і шкідливі виробничі фактори.
96. Причини виникнення нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві.
97. Комісії по розслідуванню нещасних випадків на виробництві.
98. Компенсація за ушкодження здоров'я на виробництві.
99. Загальна характеристика умов праці.
100. Класифікація умов праці за напруженістю праці.
101. Класифікація умов праці за важкістю праці.
102. Забруднюючі речовини, нормування, дія на людину.
103. Запиленість та загазованість повітря робочої зони.
104. Вплив виробничої вібрації та шуму.

105. Методи захисту від вібрацій.
106. Електромагнітні поля та захист від їх випромінювання.
107. Інфрачервоне випромінювання.
108. Ультрафіолетове випромінювання.
109. Особливості випромінювання оптичного діапазону
110. Електричний струм і його вплив на організм людини.
111. Термічна дія струму.
112. Електролітична дія струму.
113. Біологічна дія струму.
114. Види електротравм: місцеві, загальні і змішані.
115. Електричний опір тіла людини.
116. Класифікація приміщень за небезпекою електротравм.
117. Причини електротравм.
118. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом.
119. Основні поняття пожежної безпеки. Причини виникнення пожеж.
120. Заходи забезпечення пожежобезпеки.
121. Основні положення Закону України «Про пожежну безпеку».
122. Обов'язки громадян щодо забезпечення пожежної безпеки.
123. Класифікація пожеж за характером горючої речовини.
124. Основні причини пожеж.
125. Фактори пожежної небезпеки.
126. Небезпека для людей на пожежах.
127. Класифікація виробництв за вибухопожежною небезпекою.
128. Первинні засоби пожежогасіння.
129. Класи пожежі (клас А, клас В, клас С, клас D).
130. Вогнегасні речовини.
131. Система пожежної сигналізації.
132. Фінансування охорони праці на підприємстві.
133. Державне управління охороною праці.
134. Треступеневий адміністративно-громадський контроль за охороною праці на виробництві.
135. Спеціалісти служби охорони праці.
136. Правила безпеки при застосуванні всіх типів вогнегасників.
137. Теплові та димові сповіщувачі.

9. Тестові завдання для самостійної перевірки знань

1.Оберіть правильні відповіді ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ДЛЯ ПОНЯТТЯ «ЖИТТЯ»

- здатність до росту і розмноження
- наявність реакції на подразнення
- здатність до росту в несприятливих умовах
- здатність пристосування до різних умов середовища

2.Оберіть правильні відповіді ДО ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ЗАКОНУ УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я НАЛЕЖАТЬ:

- профілактична спрямованість (попередження захворювань)
- загальнодоступність медичної допомоги
- орієнтація на світові стандарти діагностики і лікування
- забезпечення працевлаштування медичних працівників
- проведення профілактичних щеплень

3.Оберіть правильні відповіді ЗАКОНОМ УКРАЇНИ “ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ” НАСЕЛЕННЮ ГАРАНТУЄТЬСЯ

- відшкодування у випадку професійного захворювання
- відшкодування збитків у випадку водіння автотранспортом у нетверезому стані
- створення безпечних умов для руху пішоходів та водіїв
- відшкодування збитків внаслідок ДТП

4.Оберіть правильну відповідь ЗАКОН, ЯКИЙ ГАРАНТУЄ РАДІАЦІЙНУ БЕЗПЕКУ НАСЕЛЕННЯ О «Про пожежну безпеку»

- «Про перевезення небезпечних вантажів»
- «Про захист людини від іонізуючого випромінювання»
- «Про цивільну оборону»

5.Оберіть правильні відповіді ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА» ЗАБЕЗПЕЧУЄ

- право населення на безпечне для життя довкілля
- участь в обговоренні проектів будівництва промислових підприємств
- відшкодування матеріальних збитків при виникненні професійного захворювання
- відшкодування збитків у разі виникнення стихійного лиха

6.Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі) ДО СКЛАДУ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ЛЮДИНИ ВХОДЯТЬ: гідросфера, атмосфера, біосфера, _____

7.Оберіть правильну відповідь НАЙВАЖЛИВІШОЮ ОЗНАКОЮ БІОСФЕРИ Є

- наявність атмосфер
- наявність гідросфери
- існування активного життя
- наявність літосфери

8.Оберіть правильну відповідь ЕКОЛОГІЯ–ЦЕ НАУКА ПРО

- вплив антропогенних чинників довкілля
- здоров'я людини
- відносини живих істот і природи
- соціальні відносини людей між собою

9.Оберіть правильну відповідь УМОВИ, ЗА ЯКИХ НЕБЕЗПЕКА МОЖЕ РЕАЛІЗУВАТИСЬ В ПОДІЮ, НАЗИВАЄТЬСЯ

- потенційна небезпека
- нещасний випадок
- катастрофічна ситуація
- небезпечна ситуація
- аварійна ситуація

10. Оберіть правильні відповіді ШКОДА ПРИРОДНОМУ СЕРЕДОВИЩЕ ВКЛЮЧАЄ

- забруднення навколишнього середовища
- пошкодження, знищення природних об'єктів і екосистем
- втрати фізіологічного характеру
- руйнування генотипу
- шкоду здоров'ю людей

11.Оберіть правильні відповіді НЕГАТИВНІ ЧИННИКИ, ЯКІ СУПРОВОДЖУЮТЬ ПРОЦЕС УРБАНІЗАЦІЇ

- забруднення повітря
- вплив шуму та вібрації
- вплив шуму розважальних закладів
- користування водопровідною водою по годинах

12. Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі) ПРИРОДНІ ПРОЦЕСИ, ОБ'ЄКТИ І ЯВИЩА, ТЕХНОГЕННЕ СЕРЕДОВИЩЕ, ЛЮДСЬКІ ДІЇ, ЗА ПЕВНИХ УМОВ МОЖУТЬ ЗАВДАВАТИ ШКОДИ НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩУ ТА ОБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ _____

13.Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі) ПРОЦЕС ІСНУВАННЯ ЛЮДИНИ В ПРОСТОРІ ТА ЧАСІ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ АКТИВНУ ВЗАЄМОДІЮ З НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ _____

14.Оберіть правильну відповідь НАЙБІЛЬШ ПОТУЖНИМ ДЖЕРЕЛОМ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ У ПОБУТІ Є

- телевізори
- мобільні телефони
- мікрохвильові печі
- комп'ютери

15.Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі) ОСНОВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРИ ШКІДЛИВИМИ ВИКИДАМИ: автомобільний транспорт, залізничний транспорт, теплові електростанції, _____

16.Оберіть правильну відповідь РОЛЬ ОЗОНУ В АТМОСФЕРІ ЗЕМЛІ

- захист від космічних випромінювань

- захист від ультрафіолетових випромінювань
- захист від альфа-випромінювань
- захист від гамма-випромінювань

17.Оберіть правильні відповіді ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ОЗОНУ В АТМОСФЕРІ ЗЕМЛІ ПЕРЕВАЖНО ЗУМОВЛЕНО ВИКИДАМИ

- теплових електростанцій
- автомобільного транспорту
- реактивних літаків і ракет
- галогеноорганічних сполук з холодильників
- дезодорантів
- спреїв

18. Оберіть правильні відповіді ШЛЯХИ ПРОНИКНЕННЯ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН У ЛЮДСЬКИЙ ОРГАНІЗМ:

- через органи дихання
- через вегетативну нервову систему
- через шлунково-кишковий тракт
- через шкірні покриви і слизові оболонки
- через сенсорні системи

19. Оберіть правильну відповідь ПРОЦЕС ФІЗИЧНОГО, ПСИХОФІЗИЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО ПРИСТОСУВАННЯ ДО ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА:

- стресостійкість
- гнучкість
- комфортність
- адаптація
- локомоція

20.Уведіть пропущене (усі літери маленькі) ВИРІШАЛЬНИМИ ФАКТОРАМИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ Є стан природного середовища, спадковість, рівень медичної допомоги,

21.Оберіть правильні відповіді ПОКАЗНИКИ, ЯКІ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ РІВЕНЬ СУСПІЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

- народжуваність
- смертність
- захворюваність серцево-судинної системи
- тривалість пенсійного віку

22. Оберіть правильні відповіді ВКАЖІТЬ ОСНОВНІ ПРИЧИНИ, ЯКІ НЕГАТИВНО ВПЛИВАЮТЬ НА СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ

- харчування продуктами з ГМО
- несприятлива екологія
- соціальний дискомфорт
- низький рівень внутрішньої культури

23.Оберіть правильні відповіді НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ» ВИВЧАЄ

- загальні закономірності виникнення небезпек

- розробку основ захисту населення від небезпек
- вплив урбанізації на екологію
- розробку основ надання медичної допомоги населенню

24. Оберіть правильну відповідь **НАЙБІЛЬШЕ СКОРОЧЕННЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ СПРИЧИНЯЄ:**

- порушення сну
- комп'ютерна техніка
- розумове навантаження
- часті фізичні навантаження

25. Оберіть правильну відповідь **ДО СКЛАДУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ВХОДИТЬ УСЕ, ОКРІМ**

- побутової сфери
- сфери охорони здоров'я
- виробничої сфери
- промислової сфери

26. Оберіть правильну відповідь **ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БІОСФЕРА»**

- комплекс взаємовідносин людини з гідросферою
- комплекс, який утворений живими організмами і неорганічними структурами
- комплекс взаємовідносин людей і тварин
- комплекс взаємовідносин людей у побуті

27. Оберіть правильну відповідь **ЕКОЛОГІЯ ЯК НАУКА ВИВЧАЄ**

- вплив цивілізації на довкілля
- стан здоров'я населення держави, регіону
- шляхи запобігання шкідливого впливу цивілізації на довкілля
- взаємовідносини людей у трудових колективах

28. Оберіть правильні відповіді **У ЧОМУ ПОЛЯГАЄ ВПЛИВ ШУМУ НА ЗДОРОВ'Я?**

- з'являється сонливість
- з'являється втома
- сприяє росту серцево-судинних захворювань
- сприяє зниженню слуху

29. Оберіть правильні відповіді **У ЧОМУ ПОЛЯГАЄ ВПЛИВ ВІБРАЦІЇ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ?**

- негативно впливає на гостроту зору
- вібрація не впливає на організм людини
- негативно впливає на стан капілярів і артеріол
- негативно впливає на рівень артеріального тиску

30. Оберіть правильну відповідь **ГРАНИЧНО ДОПУСТИМИЙ РІВЕНЬ НЕГАТИВНОГО ФАКТОРА (ГДР)**

- це рівень фактора, який при щоденній праці протягом 8 годин, але не більше 41 години на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я

- це рівень фактора, який при щоденній праці протягом 12 годин, але не більше 50 годин на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я
- це рівень фактора, який при щоденній праці ? протягом годин, але не більше 31 годин на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я

31.Оберіть правильну відповідь ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КИСЛОТНИХ ДОЩІВ

- надмірний викид нафтопродуктів в атмосферу
- інтенсивні грозові розряди і блискавки
- викид в атмосферу сірчаних та азотних сполук

32.Оберіть правильну відповідь НЕКОНТРОЛЬОВАНЕ ВИРУБУВАННЯ ЛІСІВ НЕ ПРИЗВОДИТЬ ДО

- зменшення кількості озону в атмосфері
- зменшення кількості кисню в атмосфері
- виникнення вітрових ерозій
- виникнення повеней

33. Оберіть правильні відповіді ОЗНАКИ, ЗА ЯКИМИ МОЖНА НАЙБІЛЬШ ТОЧНО КОНСТАТУВАТИ ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ

- температура
- прозорість
- цвітіння води
- наявність великої кількості водоростей

34. Оберіть правильні відповіді ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ НЕОЧИЩЕНИМИ КАНАЛІЗАЦІЙНИМИ СТОКАМИ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗАХВОРЮВАННЯ НА

- дизентерію
- ГРВІ
- гепатит А
- виразкову хворобу
- бронхіт

35. Оберіть правильну відповідь МІКРОЕЛЕМЕНТ, ДЕФІЦИТ ЯКОГО НЕГАТИВНО ВПЛИВАЄ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

- мідь
- йод
- залізо
- селен

36. Оберіть правильну відповідь ДЕФІЦИТ ЙОДУ У ДОВКІЛЛІ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗАХВОРЮВАННЯ

- печінки
- статевої системи
- щитоподібної залози

- серця

37. Оберіть правильну відповідь ДЕФІЦИТ ЗАЛІЗА У ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ НАЙЧАСТІШЕ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗАХВОРЮВАННЯ

- печінки
- шлунка і кишечника
- крові (анемія)

38. Оберіть правильну відповідь ЗМЕНШЕННЯ ОЗОНОВОГО ШАРУ В АТМОСФЕРІ ЗЕМЛІ МОЖЕ ПРИЗВОДИТИ ДО ЗРОСТАННЯ КІЛЬКОСТІ

- онкологічних захворювань
- серцево-судинних захворювань
- захворювання дихальних шляхів
- спадкових хвороб

39. Оберіть правильну відповідь ПАРНИКОВИЙ ЕФЕКТ ЗУМОВЛЕНИЙ

- кислотними дощами
- зростанням кількості вуглекислого газу в атмосфері
- посиленою сонячною активністю

40. Оберіть правильну відповідь НЕЙТРАЛЬНИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

- дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму
- дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності
- дія якого за певних умов може призвести до травми або різкого погіршення здоров'я

41. Оберіть правильну відповідь ВІРОГІДНІСТЬ ВТРАТ ПРИ ДІЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕБЕЗПЕКАМИ НАЗИВАЄТЬСЯ:

- ризик
- загроза
- шкода
- збиток
- програш

42. Оберіть правильну відповідь ОСНОВНОЮ ПРИЧИНОЮ УТВОРЕННЯ «ОЗОНОВИХ ДІР» Є

- пилові бурі, торнадо
- сильні морози, снігопади, пересихання річок
- спека, викиди теплових електростанцій
- застосування галогеноорганічних сполук у промисловості й побуті

43. Оберіть правильні відповіді ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ПЕРЕДБАЧАЄ

- задоволення матеріальних і духовних потреб
- раціональне і безпечне харчування
- гіпокінезію

- дотримання правил особистої гігієни
44. Оберіть правильну відповідь КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ ВИМІРЮВАННЯ, ЩО ЗАПРОВАДЖУЄТЬСЯ ДЛЯ ОЦІНКИ СКЛАДНИХ ЯКІСНО-ВИЗНАЧУВАНИХ ПОНЯТЬ:
- факторизація
 - номенклатура
 - квантифікація
 - формізація
 - моделювання
45. Оберіть правильні відповіді ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА КУЛЬТУРУ БЕЗПЕЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ:
- світогляд та рівень знань та умнів
 - матеріальне забезпечення
 - органи державної влади
 - страх бути засудженим суспільством
46. Оберіть правильні відповіді НАЙБІЛЬШ ПОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗДОРОВ'Я»
- відсутність хвороб
 - відсутність шкідливих звичок
 - здатність легко адаптуватися до змін довкілля
 - стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя
47. Оберіть правильну відповідь ВЕЛИКОМАСШТАБНУ АВАРІЮ НАЗИВАЮТЬ:
- трагедія
 - катастрофа
 - апокаліпсис
 - нещастя
 - драма
48. Оберіть правильну відповідь МАКСИМАЛЬНО ПРИЙНЯТНИЙ РІВЕНЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО РИЗИКУ ЗАГИБЕЛІ ЛЮДИНИ:
- 10-3
 - 10-6
 - 103
 - 10-10
 - 106
49. Оберіть правильну відповідь ОЗНАКИ ПАРЕНХІМАТОЗНОЇ (ВНУТРІШНЬОЇ) КРОВОТЕЧІ І ГОСТРОЇ АНЕМІЇ
- загальна слабкість, головокружіння, підвищення артеріального тиску
 - загальна слабкість, блідість шкіри, падіння артеріального тиску
 - загальна слабкість, шум у вухах, почервоніння обличчя
 - загальна слабкість, підвищення температури, збудження
50. Оберіть правильну відповідь ВИВИХ – ЦЕ
- деформація суглоба зі зміщенням суглобових поверхонь кісток і можливим виходом однієї з них через розрив капсули

- деформація суглоба внаслідок порушення цілісності однієї з кісток, які входять до складу суглоба
- деформація суглоба внаслідок порушення цілісності обох кісток, які входять до складу суглоба
- деформація суглоба без зміщення суглобових поверхонь

51. Оберіть правильну відповідь ПОСИНІННЯ КІНЦІВКИ НИЖЧЕ МІСЦЯ НАКЛАДАННЯ ДЖГУТА СВДЧИТЬ ПРО ТЕ, ЩО ДЖГУТ НАКЛАДЕНО

- надто тісно
- слабо
- вірно
- запізно

52. Оберіть правильну відповідь ПАРЕНХІМАТОЗНА КРОВОТЕЧА НАЙБІЛЬШ ІМОВІРНО МОЖЕ ВИНИКНУТИ ПРИ УШКОДЖЕННІ

- шкіри
- м'язів
- підшкірно-жирової основи
- печінки

53. Оберіть правильну відповідь ФІЗИЧНІ НЕБЕЗПЕЧНІ ТА ШКІДЛИВІ ФАКТОРИ ЦЕ

- отрутохімікати та мінеральні добрива
- аномальні (високі або низькі температури)
- електричний струм, іонізуючі випромінювання
- солі ртуті
- солі свинцю

54. Оберіть правильну відповідь ХІМІЧНІ НЕБЕЗПЕЧНІ ТА ШКІДЛИВІ ФАКТОРИ ЦЕ

- токсичні гриби
- енергетичні напої
- луги, кислоти, алкоголь, наркотики
- будівельне сміття

55. Оберіть правильні відповіді ДО ФІЗИЧНИХ ШКІДЛИВИХ І НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТОРІВ ВІДНОСЯТЬ

- розумові і фізичні перевантаження
- аномальна температура
- бактерії, віруси, спірохети
- нітрати, алкоголь, наркотики, нікотин
- шум та вібрація

56. Оберіть правильну відповідь ДО ОСНОВНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ШУМУ НЕ ВІДНОСИТЬСЯ

- рівень тиску
- частота
- тривалість дії
- напруга

57. Оберіть правильну відповідь БОЛЬОВІ ВІДЧУТТЯ ВИКЛИКАЄ ТИСК ШУМУ У МЕЖАХ

- 16-50 децибел (Дб)
- 50-100 Дб
- 100-140 Дб
- понад 140 Дб

58. Оберіть правильну відповідь РЕКОМЕНДОВАНИЙ І НЕШКІДЛИВИЙ РІВЕНЬ ШУМУ ДЛЯ СНУ І ВІДПОЧИНКУ ПОВИНЕН СТАНОВИТИ НЕ ВИЩЕ

- 30 Дб
- 50 Дб
- 70 Дб
- 100 Дб

59. Оберіть правильну відповідь РЕКОМЕНДОВАНИЙ І НЕШКІДЛИВИЙ РІВЕНЬ ШУМУ ДЛЯ РОЗУМОВОЇ ПРАЦІ ПОВИНЕН СТАНОВИТИ НЕ ВИЩЕ

- 30 Дб
- 55 Дб
- 75 Дб
- 100 Дб

60. Оберіть правильну відповідь ДО ПРОЯВІВ ЛОКАЛЬНОЇ ВІБРАЦІЇ НЕ ВІДНОСИТЬСЯ

- атрофія (зменшення розмірів) м'язів
- зміна кольору шкіри
- порушення координації рухів
- наростання ваги тіла

61. Оберіть правильну відповідь ЗАГАЛЬНІ ВІБРАЦІЇ МОЖУТЬ ВИКЛИКАТИ ЗМІНИ У:

- центральній нервовій системі
- серцево-судинній системі
- органах чуття
- імунній системі
- статевій системі

62. Уведіть пропущене слово у множині (усі літери маленькі) ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ВИПРОМІНЮВАННЯ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА АНТРОПОГЕННІ ТА _____

63. Оберіть правильну відповідь НАЙБІЛЬШ ПОТУЖНІ ДЖЕРЕЛА ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ У ПОБУТІ

- телеапаратура
- холодильники
- електropечі
- сотові телефони

64. Оберіть правильну відповідь ПРИ РОБОТІ З КОМП'ЮТЕРОМ ПЛОЩА НА ОДНЕ РОБОЧЕ МІСЦЕ ПОВИННА СКЛАДАТИ

- 1 кв.м.

- 3 кв. м.
- 5 кв. м.
- не менше 6 кв.м

65. Оберіть правильні відповіді НОУТБУК ЯК ДЖЕРЕЛО ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ

- не шкодить людині
- негативно впливає на статеву функцію
- призводить до зниження імунітету
- негативно впливає напам'ять

66. Оберіть правильні відповіді МОБІЛЬНИЙ ТЕЛЕФОН ЯК ДЖЕРЕЛО ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ

- не шкодить людині
- негативно впливає на нервову систему
- негативно впливає на імунну систему
- негативно впливає на серцево – судинну систему

67. Оберіть правильні відповіді ЗМІНИ ЗІ СТОРОНИ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ПРИ ТРИВАЛОМУ КОРИСТУВАННІ МОБІЛЬНИМ ТЕЛЕФОНОМ ПРОЯВЛЯЮТЬСЯ У

- розвитку агресивності
- порушенню сну
- погіршенню пам'яті
- розвитку ожиріння

68. Оберіть правильні відповіді З МЕТОЮ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ВИПРОМІНЮВАННЯ МОБІЛЬНОГО ТЕЛЕФОНУ НЕОБХІДНО

- розмовляти одночасно не довше 3-4 хвилин
- не притуляти телефон до вуха у момент виклику
- не користуватися телефоном у тролейбусі, метро, вагоні потягу
- не використовувати телефон для комп'ютерних ігор
- не користуватись телефоном в ліжку

69. Оберіть правильну відповідь В ЯКИХ МЕЖАХ ЧАСТОТИ КОЛИВАНЬ ЛЮДИНОЮ СПРИЙМАЄТЬСЯ ЗВУК?

- 13 –16000 Гц
- 20 –26000 Гц
- 12 –15000 Гц
- 16 –20000 Гц

70. Оберіть правильну відповідь РІВЕНЬ ШУМУ ВИМІРЮЄТЬСЯ У

- герцах (Гц)
- ньютонках (Н)
- децибелах (Дб)
- зівертах (Зв)

71. Оберіть правильні відповіді ПРИ ТРИВАЛІЙ ДІЇ ШУМУ З'ЯВЛЯЮТЬСЯ

- розлади нервової, ендокринної систем
- задишка, полисіння

- розлади серцево-судинної і травної системи
- зниження слуху

72. Оберіть правильні відповіді ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ОТРУЄННІ РТУТТЮ

- промити шлунок теплою водою
- дати випити 2 столові ложки активованого вугілля
- потерпілому дати випити яєчний білок чи молоко
- викликати швидку допомогу і госпіталізувати

73. Оберіть правильну відповідь РАННІ ОЗНАКИ ОТРУЄННЯ СВИНЦЕМ

- страх, тривога, моторошні сни, збудження, біль у животі
- біль в серці, проноси, загальне нездужання
- нудота, блювання, підвищення температури тіла
- блювання, пітливість, нездужання

74. Оберіть правильні відповіді ЖИТТЄВЕ СЕРЕДОВИЩЕ СКЛАДАЄТЬСЯ З ТАКИХ КОМПОНЕНТІВ:

- природного
- техногенного
- психічного
- фізичного

75. Оберіть правильні відповіді СПОСОБИ ЗНИЖЕННЯ КІЛЬКОСТІ НІТРАТІВ У ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ

- промивання та механічна очистка овочів
- заморожування та смаження овочів
- вокористання мікрохвильової печі
- висушування

76. Оберіть правильні відповіді ОЗНАКИ ГОСТРОГО ОТРУЄННЯ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ)

- головний біль, біль у животі, нудота
- головокружіння, проноси, блювання
- слинотеча, пітливість
- погіршення пам'яті
- постійна сонливість

77. Оберіть правильну відповідь ДО ОЗНАК ХРОНІЧНОГО ОТРУЄННЯ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ) НЕ ВІДНОСИТЬСЯ

- головний біль, блювання, поганий апетит, загальне нездужання
- агресивність, підвищення артеріального тиску
- послаблення пам'яті, пітливість, розлади сну
- біль у животі, закрепи, слинотеча

78. Оберіть правильну відповідь ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ПОТРАПЛЯННІ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИХ СПОЛУК) НА ШКІРУ

- промити шкіру проточною водою
- промити 3% розчином питної соди або 10% розчином нашатирного спирту

- промити 10 % розчином питної соди або 5% розчином нашатирного спирту
- промити шкіру розчином перманганату калію

79. Оберіть правильні відповіді ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ГОСТРОМУ ОТРУЄННІ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ) ПРИ ПОТРАПЛЯННІ ЇХ ЧЕРЕЗ РОТ

- дати сольове проносне
- промити шлунок 2% розчином питної соди
- дати всередину активоване вугілля
- промити шлунок розчином перманганату калію

80. Оберіть правильну відповідь ВРАЖАЮЧИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

- дія якого призводить до смерті людини
- дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності
- дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму

81. Оберіть правильні відповіді ДО ЗАБРУДНЮВАЧІВ ПОВІТРЯ, ЯКІ ВИДІЛЯЮТЬСЯ БУДІВЕЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ НЕ ВІДНОСЯТЬСЯ

- вуглекислий газ
- формальдегід
- водяна пара
- радон
- азбестовий пил

82. Оберіть правильну відповідь НЕБЕЗПЕЧНИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

- дія якого за певних умов може призвести до травми або різкого погіршення здоров'я
- дія якого призводить до смерті людини
- дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму

83. Оберіть правильну відповідь ДО ОЗНАК ГОСТРОГО ОТРУЄННЯ ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ НЕ ВІДНОСЯТЬСЯ

- серцебиття, болу в серці, підвищення артеріального тиску, частого пульсу
- нудоти, блювання, болу у животі, проносу
- сильного головного болу, головокружіння
- безперервного блювання, набряку легень з наступною зупинкою дихання

84. Оберіть правильну відповідь ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ГОСТРОМУ ОТРУЄННІ ФОС ПРИ ПОТРАПЛЯННІ ЧЕРЕЗ РОТ НЕ ПЕРДБАЧАЄ

- промивання шлунку 2 % розчином питної соди, дача всередину активованого вугілля

- промивання шлунок перекип'яченою водою, дача послаблюючих засобів
- дача всередину алкоголю
- дача всередину білка яйця, молока

85. Оберіть правильні відповіді ПІДХОДИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТНОЇ СИТУАЦІЇ:

- реалістичний
- ідеалістичний
- інтерактивний
- об'єктивний
- функціональний

86. Оберіть правильну відповідь: УМИСНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОСОБАМИ, УПОВНОВАЖЕНИМИ НА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНИХ ФУНКЦІЙ, СВОГО СЛУЖБОВОГО СТАНОВИЩА З МЕТОЮ ПРОТИПРАВНОГО ПРИДБАННЯ ДЛЯ СЕБЕ АБО БЛИЗЬКИХ РОДИЧІВ МАЙНОВИХ І НЕМАЙНОВИХ БЛАГ, ПІЛЬГ ТА ПЕРЕВА, А ТАКОЖ ПІДКУП ЗАЗНАЧЕНИХ ОСІБ ШЛЯХОМ ПРОТИПРАВНОГО НАДАННЯ ЇМ ФІЗИЧНИМИ АБО ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ ЦИХ БЛАГ, ПІЛЬГ, ПЕРЕВАГ –

- шахрайство
- корупція
- злодійство
- хабарництво

87. Оберіть правильні відповіді ДО ПЕСТИЦИДІВ ТИПУ ХЛОРОРГАНІЧНИХ СПОЛУК ВІДНОСЯТЬСЯ

- ДДТ
- гексахлорциклогексан
- метилмеркаптофос
- гептахлор
- хлорбензол
- авенін

88. Оберіть правильну відповідь ШКІДЛИВИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

- дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності
- дія якого призводить до смерті людини
- дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму

89. Оберіть правильну відповідь ФАЗА ВИСОКОЇ СТІЙКОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ЛЮДИНИ, ЯК ПРАВИЛО, ТРИВАЄ

- 30-60 хв.
- 1-1,5 год.
- 2-2,5 год.
- вірної відповіді немає

90.Оберіть правильну відповідь ДОБОВА НОРМА РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДЛЯ ЛЮДИНИ ПОВИННА СКЛАДАТИ ЯК МІНІМУМ

- 1 тис. кроків
- 2 -5 тис. кроків
- 5 -7 тис. кроків
- 10 тис. кроків

91. Оберіть правильні відповіді ВИДІЛЯЮТЬ ТАКІ ВИДИ СТРЕСУ

- гострий
- хронічний
- травматичний
- транспортний

92. Оберіть правильну відповідь ШУМ – ЦЕ

- сукупність різних за тоном та силою звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються в повітряному просторі
- сукупність різних за частотою та амплітудою звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються в повітряному просторі
- сукупність різних за тривалістю та діапазоном звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються в повітряному просторі

93. Уведіть правильну відповідь (усі літери маленькі) ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ, ЩО ПОПЕРЕДЖУЮТЬ ВИНИКНЕННЯ АБО ЗНАЧНО ПОЛЕГШУЮТЬ ПРОТІКАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ, ЦЕ _____

94. Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі) ВАЖЛИВІ ДЛЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ МАКРОЕЛЕМЕНТИ:калій, кальцій, магній, _____

95. Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі) СТАН, ЗА ЯКОГО З ВЕЛИКОЮ ВІРОГІДНІСТЮ ВИКЛЮЧАЄТЬСЯ РЕАЛІЗАЦІЯ ПОТЕНЦІЙНИХ НЕБЕЗПЕК _____

96. Оберіть правильні відповіді НЕБЕЗПЕЧНІ ДЛЯ ОРГАНІЗМУ РАДІОНУКЛІДИ, ЯКІ МАЮТЬ НАДЗВИЧАЙНО ДОВГИЙ (СОТНІ І ТИСЯЧІ РОКІВ) ПЕРІОД НАПІВРОЗПАДУ

- радіоактивний калій
- радіоактивний йод
- радіоактивний цезій
- радіоактивний стронцій

97. Оберіть правильну відповідь ВЛАСТИВІСТЬ РЕЧОВИН (У ТОМУ ЧИСЛІ ПЕСТИЦИДІВ ТА ОТРУТОХІМІКАТІВ) НАКОПИЧУВАТИСЯ В ОРГАНІЗМІ ЛЮДИНИ НАЗИВАЄТЬСЯ

- акомодация
- аспирация
- кумуляция
- адаптация

98. Оберіть правильну відповідь СМОГ МОЖЕ ВИКЛИКАТИ

- струс мозку
- підвищення імунітету
- зменшення об'єму легенів
- ядуху

99. Оберіть правильні відповіді ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ХАРЧОВИХ ОТРУЄНЬ

- хворі люди і тварини
- люди-бактеріоносії
- корм для тварин
- ґрунти

100. Оберіть правильну відповідь РУЙНУВАННЯ БУДІВЕЛЬ, СПОРУД ВИНИКАЮТЬ ПЕРЕВАЖНО В ЗОНІ ЗЕМЛЕТРУСУ, ДЕ ЙОГО ІНТЕНСИВНІСТЬ ЗА ШКАЛОЮ РІХТЕРА ДОРІВНЮЄ

- 10 балів
- 9 балів
- 7-8 балів
- 6 балів

101. Оберіть правильні відповіді ГОЛОВНІ ЗАБРУДНЕННЯ ЛІТОСФЕРИ:

- застосування пестицидів
- стічні води, відходи побуту
- засолення ґрунтів
- ерозії ґрунтів, вивітр
- осушення боліт

102. Оберіть правильну відповідь ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ УРАЖЕННІ ХЛОРОМ

- винести на свіже повітря, промити очі, рот, ніс 2 % розчином соди, дати пити молоко з содою, каву
- одягнути протигаз, ватно-марлеву пов'язку чи респіратор, винести на свіже повітря, очі, рот промити незараженою водою
- винести на свіже повітря, зробити штучне дихання
- вдихати нашатирний спирт

103. Оберіть правильні відповіді ЗЕМЛЕТРУСИ НАЙЧАСТІШЕ СПРИЧИНЯЮТЬ ВИНИКНЕННЯ ТАКИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ

- цунамі
- урагани
- бурі
- пожежі
- пошкодження будинків і комунікацій
- шторми
- смерчі

104. Оберіть правильні відповіді ВІДПОВІДНО ДО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПОШИРЕННЯ ОБСЯГІВ ЗАПОДІЯНИХ АБО ОЧІКУВАНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ, КІЛЬКОСТІ ЛЮДЕЙ, ЯКІ

ЗАГИНУЛИ, ЗА КЛАСИФІКАЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ ВИЗНАЧАЮТЬСЯ НАСТУПНІ РІВНІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

- районний
- регіональний
- секторальний
- об'єктовий
- обласний

105. Оберіть правильну відповідь ДІЯ ХЛОРУ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

- подразнює дихальні шляхи, викликає спазм судин
- уражає шкіру, головний мозок, легені
- подразнює дихальні шляхи, викликає набряк легень
- подразнює слизову оболонку очей, понижує зір

106. Оберіть правильну відповідь СТИХІЙНЕ ЛИХО –ЦЕ

- небезпечні процеси гідрологічного походження, які призводять до таких масштабів, що виникає руйнування будівель, загибель людей
- небезпечні процеси літосферного характеру, що призводять до катастрофічних ситуацій
- небезпечні процеси біосферного характеру, які порушують нормальний ритм життя людей
- нерідко непередбачене явище природи, яке раптово створює катастрофічну обстановку і призводить до порушення умов життєдіяльності населення, руйнування будівель, споруд, знищення матеріальних цінностей і загибелі людей
- порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене техногенною аварією, катастрофою, яка призвела (або може призвести) до загибелі людей або значних матеріальних збитків
- здійснення терористичного акту, транспортні аварії, пожежі, раптове руйнування споруд та будівель, гідродинамічні аварії на греблях, дамбах тощо

107. Оберіть правильну відповідь ВРАЖАЮЧОЮ КОНЦЕНТРАЦІЄЮ АМІАКУ В ПОВІТРІ Є

- 0,2 мг/л
- 0,02 мг/л
- 0,025 мг/л
- 0,05 мг/л

108. Оберіть правильну відповідь ДО ГІДРОЛОГІЧНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСИТЬСЯ:

- буря
- ураган
- шторм
- цунамі
- удар блискавки

109. Оберіть правильну відповідь ВІБРАЦІЯ –ЦЕ
- складний процес коливання, що виникає при періодичному зміщенню центра ваги тіла від положення рівноваги
 - складний процес коливання, що виникає при максимальному зміщенню центра ваги тіла від положення рівноваги
 - складний процес наростання коливальних рухів, що виникають при постійній дії на центр ваги тіла
110. Оберіть правильну відповідь НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ – ЦЕ:
- порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, що спричинена аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією і призводить до людських втрат
 - порушення нормальних умов життя і діяльності людей на території району чи області, в результаті неправомірних дій або халатності окремих осіб
 - порушення звичайних умов життя і діяльності людей на будь-якій території, що спричинена діяльністю окремих людей в особистих цілях
111. Оберіть правильну відповідь ДІЯ АМІАКУ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ
- пригнічує нервову систему, викликає опіки, розлади травлення
 - збуджує нервову систему, викликає корчі, набряк гортані і легенів
 - викликає нудоту, блювоту, розлади дихання серцевої діяльності, понижує гостроту зору
 - знижує м'язовий тонус, порушує координацію рухів
112. Оберіть правильну відповідь ГРАНИЧНО ДОПУСТИМА ДОЗА ОПРОМІНЕННЯ ЛЮДИНИ ЗА 70 РОКІВ ЖИТТЯ
- 100 бер
 - 70 бер
 - 35 бер
 - 15 бер
113. Оберіть правильні відповіді ДО ХВИЛЬОВОГО ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ВІДНОСЯТЬСЯ
- альфа частки
 - бета-частки
 - гамма-промені
 - космічні випромінювання
114. Оберіть правильну відповідь КОМПЛЕКТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ДОЗИМЕТРІВ ДП-24 ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ ВИМІРЮВАННЯ
- доз радіоактивного опромінення людей
 - ступенів зараження радіоактивними речовинами різних предметів
 - рівнів радіації на місцевості
115. Оберіть правильну відповідь ВРАЖАЮЧА ДОЗА ХЛОРУ У ПОВІТРІ
- 0,001 мг/л

- 0,01 мг/л
- 0,1 мг/л
- 1 мг/л

116. Оберіть правильну відповідь ВРАЖАЮЧА ДОЗА АМІАКУ У ПОВІТРІ

- 0,01мг/л
- 0,1мг/л
- 0,2мг/л
- 1 мг/л

117. Оберіть правильну відповідь СМЕРТЕЛЬНА ДОЗА ХЛОРУ У ПОВІТРІ

- 0,01 мг/л
- 0,02 мг/л
- 0,05 мг/л
- 0,1 мг/л

118. Оберіть правильну відповідь ДО БІОЛОГІЧНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬ:

- аномальне підвищення кількості мікробіологічних об'єктів
- захворювання та враження рослин і тварин
- аномальне підвищення навколишньої температури
- надзвичайна активність біологічних небезпечних об'єктів

119. Оберіть правильні відповіді ДО ХВИЛЬОВОГО (ФОТОННОГО) ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ВІДНОСЯТЬСЯ

- бета-частки
- гамма-промені
- рентгенівське випромінювання
- альфа-частки

120. Оберіть правильні відповіді ДО ЧАСТОЧКОВОГО (КОРПУСКУЛЯРНОГО) ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ВІДНОСЯТЬСЯ

- бета-частки
- гамма-промені
- рентгенівське випромінювання
- альфа-частки

121. Оберіть правильну відповідь ОДНОМОМЕНТНА ДОЗА ОПРОМІНЕННЯ ЛЮДИНИ –ЦЕ ДОЗА ОТРИМАНА ПРОТЯГОМ

- одного разу
- чотирьох діб
- двох діб
- однієї доби

122. Оберіть правильну відповідь ГРАНИЧНО ДОПУСТИМИМ РІВНЕМ ШУМУ У ПРИМІЩЕННЯХ СЛІД ВВАЖАТИ:

- 80 дБ
- 50 дБ
- 30 дБ

- 100 дБ

123. Оберіть правильну відповідь **НАЙБІЛЬШУ ІОНІЗУЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ**

- нейтрони
- гамма-випромінювання
- бета-частки
- альфа-частки

124. Оберіть правильну відповідь **НАЙМЕНШУ ІОНІЗУЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ**

- нейтрони
- гамма-випромінювання
- бета-випромінювання
- альфа-випромінювання

125. Оберіть правильну відповідь **НАЙБІЛЬШУ ПРОНИКАЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ**

- нейтрони
- гамма-випромінювання
- бета-випромінювання
- альфа випромінювання

126. Оберіть правильну відповідь **НАЙМЕНШУ ПРОНИКАЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ**

- нейтрони
- гамма-випромінювання
- бета-випромінювання
- альфа-випромінювання

127. Оберіть правильну відповідь **Є ТАКІ ВИДИ НЕБЕЗПЕЧНИХ ПРИРОДНИХ ЯВИЩ:**

- пожежі
- злива
- сніг
- дощ
- каменепад

128. Оберіть правильну відповідь **У ПЕРЕБІГУ ГОСТРОЇ ПРОМЕНЕВОЇ ХВОРОБИ РОЗРІЗНЯЮТЬ**

- 1 період (1 фаза)
- 2 періоди (2 фази)
- 3 періоди (3 фази)
- 4 періоди (4 фази)

129. Оберіть правильну відповідь **ВИДАЛЕННЯ АБО ЗНЕШКОДЖЕННЯ РАДІОАКТИВНИХ РЕЧОВИН З ПОВЕРХОНЬ ПРЕДМЕТІВ ДО ДОПУСТИМИХ НОРМ НАЗИВАЄТЬСЯ**

- дегазацією
- дезинфекцією
- дератизацією
- дезактивацією

130. Оберіть правильну відповідь ВОДА ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ДЛЯ:
- охолодження горючих предметів
 - гасіння горючих рідин
 - гасіння електрообладнання
 - гасіння волокнистих і твердих речовин
131. Оберіть правильну відповідь НАЙБІЛЬШ ЧУТЛИВИМИ ДО ДІЇ РАДІАЦІЇ Є
- кісткова тканина
 - шкіра і нервова тканина
 - кровотворна тканина
 - м'язова тканина
132. Оберіть правильні відповіді ДО ЗАХОДІВ ПРОТИРАДІАЦІЙНОГО ЗАХИСТУ НАЛЕЖАТЬ
- виявлення і оцінка радіаційної обстановки;
 - використання радіозахисних засобів з аптечки АІ-2
 - дотримання режиму радіаційного захисту
 - дотримання режиму дня о проведення психопрофілактичних заходів
133. Оберіть правильну відповідь ДО ГІДРОДИНАМІЧНИХ АВАРІЙ ВІДНОСЯТЬСЯ:
- аварії в комунальних системах (каналізація, водопровід, опалення)
 - раптові обвали будівель
 - прорив дамб, шлюзів, плотин
134. Оберіть правильну відповідь МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ ПЕРСОНАЛУ, ЯКИЙ ПРАЦЮЄ З ЕЛЕКТРОУСТАТКУВАННЯМ, ПРОВОДЯТЬ
- 1 раз на рік
 - 1 раз на 6 місяців
 - 1 раз у 3 місяці
 - 1 раз на місяць
135. Оберіть правильну відповідь ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПРИ ПЛАНУВАННІ РОБОЧОГО МІСЦЯ:
- робоча поза
 - кліматичні умови
 - ширина проходів
 - ріст людини
136. Оберіть правильні відповіді ЕЛЕКТРОНЕБЕЗПЕКУ У ПРИМІЩЕННІ ПІДСИЛЮЮТЬ
- надмірна вологість повітря
 - агресивне хімічне середовище і надмірна вологість
 - струмопровідні підлоги, агресивне хімічне середовище
 - низька температура повітря, ламінована підлога
137. Оберіть правильну відповідь КРИТИЧНА ТРИВАЛІСТЬ ПОЖЕЖІ –це:

- час досягнення небезпечних для людини температур, зменшення вмісту кисню в повітрі
- час досягнення критичних ушкоджувальних наслідків пожежі
- час досягнення температури вигорання

138. Уведіть пропущене у множині (усі літери маленькі) ТИПИ СПОВІЩУВАЧІВ ПОЖЕЖІ В ПРИМІЩЕННЯХ: димові, світлові, комбіновані, _____

139. Оберіть правильну відповідь ДЛЯ ГАСІННЯ ПАЛАЮЧИХ НАФТОПРОДУКТІВ ВИКОРИСТОВУЮТЬ

- воду
- пісок
- хімічну піну

140. Оберіть правильну відповідь НАЙБІЛЬШ ТОЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ РИЗИКУ. РИЗИК – це

- коли людина збирається зробити щось небезпечне
- кількісна оцінка небезпеки
- якісна оцінка небезпеки
- коли людину очікує небезпека

141. Оберіть правильну відповідь РИЗИК ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ЯК

- катастрофічної небезпеки
- незначної небезпеки
- граничної небезпеки

142. Оберіть правильну відповідь НА ЯКУ КІЛЬКІСТЬ ЛЮДЕЙ НАЙЧАСТІШЕ РОЗРАХОВУЄТЬСЯ КОЕФІЦІЄНТ ЧАСТОТИ?

- на 100
- на 1000
- на 10000
- на 100000

143. Оберіть правильну відповідь ГРАНИЧНО ДОПУСТИМИЙ РИЗИК – ЦЕ

- мінімальний ризик, який не повинен ніколи перевищуватися
- середній ризик, установлений для даного виду виробництва
- максимальний ризик, який не повинен перевищуватися
- ризик, який знаходиться в межах допустимого рівня

144. Оберіть правильну відповідь ПРИЙНЯТНИЙ РИЗИК ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ЗАГИБЕЛІ ЛЮДИНИ У СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ СТАНОВИТЬ

- 1 на 10³
- 1 на 10⁵
- 1 на 10⁶

145. Оберіть правильну відповідь СТУПІНЬ ПРИПУСТИМОСТІ РИЗИКУ МОЖНА ОЦІНИТИ ЗА ДОПОМОГОЮ

- ситуаційної задачі
- матриці оцінки ризику
- побудови дерева помилок

146. Оберіть правильну відповідь ЗА ЯКОЮ ОЗНАКОЮ НЕБЕЗПЕКИ КЛАСИФІКУЮТЬСЯ НА ПРОГНОЗОВАНІ І СПОНТАННІ?

- за видами зон впливу
- за моментом появи
- за об'єктами захисту
- за видом впливу на людину

147. Оберіть правильну відповідь В РЕЗУЛЬТАТІ ДТП ЗАГИНУЛА ЛЮДИНА. ВИБЕРІТЬ ВИД КАТЕГОРІЇ СЕРЙОЗНОСТІ НЕБЕЗПЕКИ

- критична
- гранична
- недопустима
- катастрофічна

148. Оберіть правильну відповідь НАСЛІДКОМ ЯКОЇ КАТАСТРОФИ, ЯК ПРАВИЛО, Є ЗНАЧНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗБИТКИ?

- техногенна катастрофа
- екологічна катастрофа
- виробнича або транспортна катастрофа

149. Оберіть правильні відповіді ІСНУЮТЬ 2 ШЛЯХИ ВСТАНОВЛЕННЯ ГРАНИЧНО ПРИЙНЯТНОГО РИЗИКУ:

- декларативний
- аполітичний
- обґрунтований
- кількісний

150. Оберіть правильні відповіді НЕБЕЗПЕКУ ЗАГИБЕЛІ ЛЮДИНИ У ПРОМИСЛОВО РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ НАЙЧАСТІШЕ СТАНОВЛЯТЬ

- значні психофізичні навантаження
- автомобілі
- електричний струм
- подорожі

151. Оберіть правильні відповіді АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА ПОВИННА ВКЛЮЧАТИ ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА ВИРІШЕННЯ ТАКИХ ЗАВДАНЬ:

- організація боротьби з корупцією на всіх її рівнях
- звуження поля умов та обставин, що сприяють корупції
- зменшення вигод для обох сторін, що беруть участь у корупційній угоді, від укладення останньої
- ефективне використання державних бюджетних коштів
- забезпечення соціальних гарантій населенню

152. Оберіть правильні відповіді ЗА СТУПЕНЕМ ПРИПУСТИМОСТІ РИЗИК БУВАЄ

- знехтуваний
- прийнятний
- гранично допустимий
- надмірний
- неврахований о особистий

153. Оберіть правильну відповідь СМЕРТЬ ЛЮДИНИ В ДТП ВІДНОСИТЬСЯ ДО 14

- катастрофічної небезпеки
- незначної небезпеки
- граничної небезпеки

154. Уведіть правильну відповідь у називному відмінку (усі літери маленькі) НАУКА , ЩО ВИВЧАЄ ДОПУСТИМИ ФІЗИЧНІ, НЕРВОВІ ТА ПСИХІЧНІ НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛЮДИНУ В ПРОЦЕСІ ПРАЦІ, НАЗИВАЄТЬСЯ _____

155. Допишіть правильну відповідь (усі літери маленькі) ХРОНІЧНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ, ЩО ЗУМОВЛЕНЕ СИСТЕМАТИЧНИМ ВЖИВАННЯМ СПИРТНИХ НАПОЇВ, ЯКЕ ПРИЗВОДИТЬ ДО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДЕГРАДАЦІЇ, ПАТОЛОГІЇ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ, ОБМІНУ РЕЧОВИН, ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОЇ І ПЕРИФЕРИЧНОЇ НЕРВОВИХ СИСТЕМ, ЦЕ: _____

156. Оберіть правильну відповідь ЗА ГОРЮЧИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ РЕЧОВИНИ І МАТЕРІАЛИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

- поганогорючі
- важкогорючі
- легкозаймисті
- горючі
- вогнестійкі

157. Оберіть правильні відповіді ФАКТОРИ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ДО БІОТИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА:

- мікроорганізми
- вода
- кліматичні умови
- рослини
- тварини

158. Оберіть правильні відповіді ПРИЧИНИ СХОДУ СНІГОВИХ ЛАВИН

- звукова хвиля
- перенапруження снігового покриву
- масовий похід туристів
- різкий порив вітру

159. Оберіть правильну відповідь ОСНОВНИМ МІЖНАРОДНИМ ЗАКОНОДАВЧИМ АКТОМ, НА ЯКОМУ ҐРУНТУЄТЬСЯ БЖД, Є:

- декларація прав людини
- конвенції про заборону та нерозповсюдження різних видів зброї масового знищення
- женевські конвенції
- концепція ООН про сталий розвиток людства

160. Оберіть правильні відповіді ВКАЖІТЬ ВИДИ ПОЖЕЖНИХ ДАТЧИКІВ:

- світлові

- звукові
- сенсорні
- димові
- електричні
- теплові

161. Оберіть правильні відповіді МЕХАНІЧНЕ ВИДАЛЕННЯ КРАПЛИНОК РТУТІ ПРОВОДЯТЬ:

- скотчем
- лейкопластиром
- мітлою
- пилосос

162. Оберіть правильну відповідь В ЯКИЙ СПОСІБ ЗАЛИШИТИ БУДІВЛЮ ПІД ЧАС ПОЖЕЖІ:

- сходами
- на ліфті, облившись водою
- на ліфті
- сходами, облившись водою

163. Оберіть правильні відповіді ВКАЖІТЬ МОЖЛИВІ НЕГАТИВНІ МОМЕНТИ ВІД УПРОВАДЖЕННЯ В ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ГЕНЕТИЧНОГО МОДИФІКОВАНИХ ОРГАНІЗМІВ (ГМО):

- негативний вплив на репродуктивну функцію людини
- негативний вплив на пам'ять людини
- негативний вплив на імунітет людини (зниження)
- викликають ожиріння у людини

164. Оберіть правильну відповідь ВКАЖІТЬ РАДІУС ДІЇ ГАЗОВОГО БАЛОНЧИКА:

- менше 0,5 м
- 1-2 м
- 0,5-1 м
- 2-3 м

165. Оберіть правильні відповіді ДО ПРИРОДНИХ ПОЖЕЖ ВІДНОСЯТЬ:

- земляні
- степові

181. Оберіть правильну відповідь ДОСЛІДЖЕННЯ, АНАЛІЗ, ОЦІНКА ОБ'ЄКТІВ, ПРЕДМЕТІВ ТОЩО, СПРОМОЖНИХ ЗАВДАТИ ШКОДИ, НАЗИВАЄТЬСЯ:

- експертиза
- стандартизація
- нормування
- сертифікація

182. Оберіть правильну відповідь ПІНА ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ:

- гасіння сірководню
- гасіння електрообладнання
- гасіння калію натрію під напругою

- ізоляції горючих предметів від атмосферного повітря

183. Оберіть правильну відповідь КОЛІР БАЛОНА ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ І ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОРЮЧОГО ГАЗУ:

- чорний
- голубий
- червоний
- білий

184. Оберіть правильну відповідь ГАСІННЯ ВУГЛЕКИСЛОТОЮ ЗАСТОСОВУЮТЬ ДЛЯ:

- гасіння целулоїду
- гасіння терміту
- гасіння етилового спирту
- гасіння електроустановок

185. Оберіть правильну відповідь: ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІТЬ

- громадські організації
- політичні партії
- засоби масової інформації
- правові організації

186. Оберіть правильну відповідь ВІТРИ ВЕЛИКОЇ СИЛИ З ШВИДКІСТЮ ПОНАД 32 М/С (БЛИЗЬКО 120 КМ/ГОД), ЦЕ:

- землетруси
- буревії
- урагани
- смерчі

187. Оберіть правильну відповідь КОВЗКІ ЗМІЩЕННЯ МАС ГІРСЬКИХ ПОРІД ВНИЗ ПО СХИЛУ ВНАСЛІДОК ПОРУШЕННЯ РІВНОВАГИ – ЦЕ:

- землетруси
- повені
- селі
- зсуви

188. Оберіть правильну відповідь ПОРОШКИ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ГАСІННЯ:

- гасіння терміту
- целулоїду
- розжарених предметів
- електроустановок

189. Оберіть правильні відповіді ВІД ЯКИХ ФАКТОРІВ ЗАЛЕЖИТЬ РІВЕНЬ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ?

- рівня інтелектуального розвитку людини
- фахової освіти людини
- стану природного середовища
- незбалансованого харчування
- шкідливих звичок людини

190. Впишіть правильну відповідь(усі літери маленькі) КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ПО ЗНИЩЕННЮ ЗБУДНИКІВ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ЛЮДИНИ ТА ТВАРИН В ЗОВНІШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ФІЗИЧНИМИ, ХІМІЧНИМИ І БІОЛОГІЧНИМИ: _____

191. Оберіть правильну відповідь МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЮНЕСКО УТВОРЕНА З МЕТОЮ:

- сприяння мирному використанню атомної енергії
- вирішення соціальних питань праці
- вирішення питань охорони здоров'я
- сприяння миру та міжнародній безпеці

192. Допишіть правильну відповідь (усі літери маленькі) СИСТЕМА ЗАХОДІВ ДЛЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОШИРЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ З ЕПІДЕМІЧНОГО ОСЕРЕДКУ –ЦЕ: _____

193. Допишіть правильну відповідь(усі літери маленькі) ЗІТКНЕННЯ ПРОТИЛЕЖНИХ ІНТЕРЕСІВ, ПОГЛЯДІВ, ГОСТРА СУПЕРЕЧКА, УСКЛАДНЕННЯ, БОРОТЬБА ВОРОГУЮЧИХ СТОРІН РІЗНОГО РІВНЯ ТА СКЛАДУ УЧАСНИКІВ –ЦЕ: _____

194. Оберіть правильну відповідь ДО АТМОСФЕРНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬСЯ:

- шторми, паводки, суховії
- землетруси, обвали гірських порід, зсуви, селеві потоки
- буревії, посуха, сильні зливи, туман, снігопади

195. Оберіть правильну відповідь БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ –ЦЕ НАУКА ПРО:

- навколишнє середовище
- надзвичайні ситуації
- охорону праці
- вплив екзогенних та ендогенних факторів на людину

196. Оберіть правильні відповіді МОЖЛИВИМИ ШЛЯХАМИ ПОШИРЕННЯ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ Є:

- через укуси комарів
- користування спільними предметами побуту
- через кров
- від хворої матері до дитини під час вагітності і пологів
- статевого

197. Оберіть правильну відповідь ДО ЛІТОСФЕРНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬСЯ:

- епідемії, епізоотії, епіфітотії
- землетруси, обвали гірських порід, зсуви, селеві потоки
- повені, паводки, підтоплення, снігові лавини

198. Оберіть правильну відповідь ДО ГІДРОСФЕРНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬСЯ:

- паводки, снігові лавини, зміна рівня ґрунтових вод, зміна складу води
- зсуви, селеві потоки, підтоплення

- шторми, буревії, смерчі, повені

199. Служба охорони праці, як окрема структура на підприємстві, створюється з кількістю працюючих:

- більше 20 осіб;
- більше 30 осіб;
- більше 40 осіб;
- більше 50 осіб.

200. Яке значення оптимальної температури повітря в робочій зоні:

- 18 – 20°C;
- 25 – 30°C;
- до 30°C.

10.Короткий словник термінів

Абразія – це процес руйнування хвилями прибою берега водойми.

Аварія – це небезпечна подія техногенного характеру, що створює на об'єкті, території або акваторії загрозу для життя і здоров'я людей, тварин та рослин і призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання та транспортних засобів, порушення виробничого та транспортного процесу або завдає шкоди довкіллю.

Адаптація – це процес фізичного, психофізичного, соціального пристосування до оточуючого середовища.

Адміністративну відповідальність накладають на посадових осіб, винних у порушенні законодавства про охорону праці, у вигляді штрафу.

Алкоголізм – це хронічне захворювання, що зумовлене систематичним вживанням спиртних напоїв, яке призводить до соціально-психологічної деградації, патології внутрішніх органів, обмінуречовиндіяльності центральної та периферичної нервових систем.

Безпека – стан захищеності організму від ризику зазнавання шкоди.

Безпека – це стан захищеності особи, суспільства від ризику та зазнавання шкоди. Це стан, за якого з великою вірогідністю виключається реалізація потенційних небезпек.

Безпека життєдіяльності – це вплив екзогенних та ендогенних факторів на людину.

Біологічна дія струму проявляється у подразненні і збуренні живих тканин організму, в тому числі і на клітинному рівні.

Біосфера – це комплекс, який утворений живими організмами і неорганічними структурами.

Важкість праці – це така характеристика трудового процесу, що відображає переважне навантаження на опорно-руховий апарат і функціональні системи організму (серцево-судинну, дихальну та ін.), що забезпечують його діяльність.

Вентиляція – це організований і регульований повітрообмін, що забезпечує видалення з приміщення забрудненого повітря і подачу на його місце свіжого.

Вибух – це надзвичайно швидка хімічна реакція, що супроводжується виділенням енергії та утворенням стиснутих газів, здатних виконувати механічну роботу.

Вивих – це деформація суглоба зі зміщенням суглобових поверхонь кісток і можливим виходом однієї із них через розрив капсули.

Виробнича санітарія – це система організаційних, гігієнічних і санітарно-технічних заходів та засобів запобігання впливу на працівників шкідливих виробничих факторів.

Виробнича травма – пошкодження тканин, порушення анатомічної цілісності організму людини або його функцій внаслідок впливу виробничих факторів. Як правило, виробнича травма є наслідком нещасного випадку на виробництві.

Виробниче середовище – сукупність фізичних, хімічних, біологічних та соціальних факторів, що діють на людину під час виконання нею трудових обов'язків.

Виробничий ризик – це ймовірність ушкодження здоров'я працівника під час виконання ним трудових обов'язків, що зумовлена ступенем шкідливості та/або небезпечності умов праці та науково-технічним станом виробництва.

Вібрація – це складний процес коливання, що виникає при періодичному зміщенні центра ваги тіла від положення рівноваги. Коливання твердих тіл, частин апаратів, машин, устаткування, споруд, що сприймаються організмом як струс.

Війна – це збройна боротьба між державами (їх коаліціями) або соціальними, етнічними та іншими спільнотами; у переносному розумінні слова – крайній ступінь політичної боротьби, ворожих відносин між певними політичними силами.

Вогняний шторм – небезпечне явище під час великих пожеж, що супроводжується всмоктуванням у полум'я всього, що перебуває поряд, у тому числі людей.

Вражаючий фактор – це фактор, дія якого призводить до смерті людини.

Гігієна праці це галузь, яка вивчає вплив виробничого середовища на функціонування організму людини і його окремих систем. (Основними чинниками цього середовища є мікроклімат, склад повітря, електромагнітний, радіаційний і акустичний фон, світловий клімат тощо).

Глобальні катастрофи охоплюють цілі континенти, а їх розвиток ставить на межу існування всю біосферу.

Гранично допустимий ризик – це максимальний ризик, який не повинен перевищуватися.

Гранично допустимий рівень негативного фактора (ГДР) – це рівень фактора, який при щоденній праці протягом 8 годин, але не більше 41 години на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я.

Дезинфекція – це комплекс заходів по знищенню збудників інфекційних хвороб людини та тварин в зовнішньому середовищі фізичними, хімічними та біологічними чинниками.

Дисциплінарна відповідальність полягає у накладанні дисциплінарних стягнень: догана, звільнення з роботи.

Діяльність – це процес взаємодії людини з навколишнім середовищем, завдяки чому вона досягає свідомо поставленої мети, яка виникла внаслідок виявлення в неї певної потреби.

Допустимі мікрокліматичні умови – поєднання параметрів мікроклімату, які при тривалому та систематичному впливі на людину можуть викликати зміни теплового стану організму, що швидко минають і нормалізуються та супроводжуються напруженням механізмів терморегуляції в межах фізіологічної адаптації.

Допустимі умови праці (2 клас) – характеризуються такими рівнями факторів виробничого середовища і трудового процесу, які не перевищують встановлених гігієнічних нормативів, а можливі зміни функціонального стану організму відновлюються за час регламентованого відпочинку або до початку наступної зміни та не чинять несприятливого впливу на стан здоров'я працюючих та їх потомство в найближчому і віддаленому періодах.

Екологія – це наука про відносини живих істот та природи, що вивчає вплив цивілізації на довкілля.

Екстремальною називають ситуацію, що виникає процесі діяльності, коли в людини психофізіологічне авантаження досягає такого рівня, за якого вона може втратити здатність до раціональних вчинків і діяти адекватно, відповідно до обставин, що виникли.

Електричний шок – тяжка нервово-рефлекторна реакція організму на подразнення електричним струмом.

Електролітична дія струму проявляється в розкладі органічної речовини (її електролізі), в тому числі і крові, що приводить до зміни їх фізико-хімічних і біохімічних властивостей.

Електротравма – травма, спричинена дією на організм людини електричного струму і (або) електричної дуги.

Ергономіка – це наука, яка вивчає допустимі фізичні, нервові та психічні навантаження на людину у процесі праці.

Ерозія ґрунтів – це руйнівна дія на поверхню ґрунту певних фізичних чинників. Існують водна та вітрова ерозії.

Життєдіяльність – це процес існування людини в просторі та часі, що передбачає активну взаємодію із навколишнім середовищем. Це процес збалансованого існування та самореалізації індивіда, групи людей, суспільства і людства загалом у поєднанні з їхніми життєвими потребами й можливостями.

Життя (за Н. Ф. Реймерсом) – це особлива форма руху атерії зі специфічним обміном речовин, самовідновленням, системним керуванням, саморозвитком, фізичною та ункціональною дискретністю живих істот і їх суспільних конгломератів.

Загальні електричні травми або електричні удари – це порушення діяльності життєво важливих органів чи всього організму людини як наслідок збурення живих тканин організму електричним струмом, яке супроводжується мимовільним судомним скороченням м'язів.

Законодавство України про охорону праці – це система взаємозв'язаних законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері реалізації державної політики щодо соціального захисту її громадян в процесі трудової діяльності.

Здоров'я – це стан повного фізичного, душевного та соціального благополуччя. Це відсутність хвороб.

Зсув – це ковзке переміщення мас гірських порід вниз по схилу внаслідок порушення рівноваги.

Ідентифікація – це лат. indentificare – ототожнювати) процес виявлення і встановлення кількісних, тимчасових, просторових а інших характеристик, необхідних і достатніх для розробки профілактичних та оперативних заходів, направлених на забезпечення нормального функціонування технічних систем і якості життя.

Іонізуюче випромінювання (ІВ) – це будь-яке випромінювання, взаємодія якого із середовищем призводить до утворення електричних зарядів різних знаків.

Карантин – це система заходів для попередження поширення інфекційних захворювань.

Карта умов праці на кожне робоче місце включає оцінку факторів виробничого середовища і трудового процесу, гігієнічну оцінку умов праці, оцінку технічного та організаційного рівня.

Катастрофа великомаштабна аварія, яка спричинює тяжкі наслідки для людини, тваринного та рослинного світу, змінюючи умови середовища їх існування.

Категорія робіт – розмежування робіт за важкістю на основі загальних енерговитрат організму.

Квантифікація (лат. quantum – скільки) – це кількісний вираз, вимірювання, що вводиться для оцінки складних, якісно визначуваних понять.

Клас А – горіння твердих речовин, переважно органічного походження, горіння яких супроводжується тлінням (деревина, текстиль, папір).

Клас В – горіння рідких рідин або твердих речовин, які розтоплюються.

Клас С – горіння газоподібних речовин.

Клас D – горіння металів та їх сплавів.

Кондиціонування повітря – це створення автоматичного підтримування в приміщенні, незалежно від зовнішніх умов (постійних чи таких, що змінюються), по визначеній програмі температури, вологості, чистоти і швидкості руху повітря.

Конфлікт – це зіткнення протилежних інтересів та поглядів, гостра суперечка, ускладнення, боротьба ворогуючих сторін різного рівня та складу учасників.

Короткочасний брудо-кам'яний потік, що найчастіше формується у руслах гірських річок.

Кримінальна відповідальність настає, якщо порушення вимог законодавства та інших нормативних актів про охорону праці створило небезпеку для життя або здоров'я громадян.

Критична тривалість пожежі – це час досягнення небезпечних для людини температур, зменшення вмісту кисню в повітрі.

Локальна вібрація – діє на руки людини, утворюється багатьма ручними машинами та механізованим інструментом.

Людина – це суб'єкт суспільно-історичного процесу розвитку матеріальної та духовної культури на землі, біосоціальна істота, генетично

пов'язана з іншими формами життя, але яка виокремилася завдяки здатності створювати знаряддя праці і яка володіє членороздільною мовою, творчою активністю та має моральну свідомість.

Матеріальна відповідальність охоплює відповідальність як працівника, так і власника об'єкта господарювання. Працівники несуть матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну об'єкту господарювання через порушення ними покладених на них обов'язків, в тому числі і порушення правил безпеки праці.

Механічна вентиляція – це вентиляція, за допомогою якої повітря подається в приміщення чи видаляється з них з використанням механічних побудників руху повітря.

Надзвичайна ситуація (НС) – це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвели або можуть призвести до людських та матеріальних втрат.

Напруженість праці – характеристика трудового процесу, що відображає навантаження переважно на центральну нервову систему, органи чуттів, емоційну сферу працівника.

Небезпека – це природні процеси, об'єкти і явища, техногенне середовище і людські дії, які за певних умов можуть завдавати шкоди навколишньому середовищу та об'єктам господарської діяльності.

Небезпечна речовина – це хімічна, токсична, вибухова, окислювальна, горюча речовина, біологічні агенти та речовини біологічного походження (біохімічні, мікробіологічні, біотехнологічні препарати, патогенні для людей і тварин мікроорганізми тощо), які становлять небезпеку для життя і здоров'я людей та довкілля, сукупність властивостей речовин і/або особливостей їх стану, внаслідок яких за певних обставин може створитися загроза життю і здоров'ю людей, довкіллю, матеріальним та культурним цінностям.

Небезпечна ситуація – це умови за яких небезпека може реалізуватися в подію.

Небезпечний виробничий фактор – небажане явище, яке супроводжує виробничий процес і дія якого за певних умов може призвести до травми або іншого раптового погіршення здоров'я працівника (гострого отруєння, гострого захворювання) і навіть до раптової смерті.

Небезпечний фактор – це фактор, дія якого, за певних умов може призвести до травми або різкого погіршення здоров'я.

Небезпечні (екстремальні) умови праці (4 клас) – характеризуються такими умовами праці, вплив яких протягом робочої зміни (або ж її частини) створює загрозу для життя, високий ризик виникнення важких форм гострих професійних уражень.

Нейтральний фактор – це фактор, дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму.

Нещасний випадок на виробництві – це обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи

середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть.

Нормативно-правовий акт – це офіційний документ компетентного органу державної влади, яким встановлюють загальнообов'язкові правила (норми).

Обсервація – спостереження за епідемічним осередком та спеціальні заходи, що запобігають поширенню інфекції в інші райони.

Оптимальні мікрокліматичні умови – поєднання параметрів мікроклімату, які при тривалому та систематичному впливі на людину забезпечують зберігання нормального теплового стану організму без активізації механізмів терморегуляції.

Оптимальні умови праці (1 клас) – такі умови, при яких зберігається не лише здоров'я працюючих, а й створюються передумови для підтримання високого рівня працездатності.

Особистість – це міра цілісності людини, що включає множину взаємопов'язаних характеристик та елементів.

Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі трудової діяльності.

Оцінка ризику – це аналіз виникнення і масштабів ризику в конкретній ситуації.

Пожежа – це процес неконтрольованого горіння поза спеціальним вогнищем, що супроводжується знищенням матеріальних цінностей, створює загрозу життю та здоров'ю людей, довкіллю.

Пожежна безпека – це стан об'єкта, при якому виключається можливість виникнення та розвиток пожежі і впливу на людей її небезпечних факторів, а також забезпечується захист матеріальних цінностей.

Пожежобезпека об'єкта – стан об'єкта, за якого з регламентованою ймовірністю виключається можливість виникнення і розвитку пожежі та впливу на людей небезпечних факторів пожежі, а також забезпечується захист матеріальних цінностей.

Попереджувальні щеплення – це застосування сучасних методів, що попереджують виникнення або значно полегшують протікання інфекційних захворювань.

Посуха – це тривала (впродовж багатьох днів, місяців, років) суха погода, що супроводжується високою температурою повітря, малою кількістю або повною відсутністю опадів.

Потенційно небезпечна речовина – це речовина, що внаслідок своїх фізичних, хімічних, біологічних властивостей являє собою небезпеку для життя і здоров'я людей, тварин та рослин.

Потенційно небезпечний об'єкт – це об'єкт, на якому використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються або транспортуються небезпечні радіоактивні, хімічні, пожежовибухові речовини та біологічні препарати, гідротехнічні та транспортні споруди, транспортні

засоби, а також інші об'єкти, що створюють реальну загрозу виникнення надзвичайної ситуації.

Потреби – це необхідність для людини того, що забезпечує її існування та самозабезпечення. Потреби поділяються на дві групи: первинні (природні) та набуті.

Працівник - особа, яка працює на підприємстві, в організації, установі та виконує обов'язки або функції згідно з трудовим договором (контрактом).

Праця – це цілеспрямована діяльність людини, в процесі якої вона впливає на природу і використовує її з метою виробництва матеріальних благ, необхідних для задоволення своїх потреб.

Природна вентиляція – це система вентиляції, переміщення повітря при якій здійснюється завдяки виникаючій різниці тисків усередині і зовні приміщення.

Природні небезпеки – це природні об'єкти і явища, тихійні лиха, які можуть завдати шкоди людині або становити загрозу для її життя чи здоров'я.

Професійне захворювання (профзахворювання) – це захворювання, що виникло внаслідок професійної діяльності та зумовлюється виключно або переважно впливом шкідливих речовин і певних видів робіт та інших факторів, пов'язаних з роботою.

Ризик – вірогідність втрат при діях, пов'язаними із небезпеками.

Роботодавець – це власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган, незалежно від форм власності, виду діяльності, господарювання, і фізична особа, яка використовує найману працю.

Сель – це короткочасний бурхливий паводок на гірських річках з дуже великим вмістом намулу та уламків гірських порід.

Системний аналіз – це сукупність методів та засобів, які використовуються в разі дослідження і конструювання складних і понадскладних об'єктів, насамперед методів вироблення, прийняття та обґрунтування рішень під час проектування, створення і керування соціальними, економічними, людино-машинними і технічними системами.

Системний аналіз у безпеці життєдіяльності – це методологічні засоби, що використовуються для визначення небезпек, які виникають у системі «людина–життєве середовище» або ж на рівні компонентних її складових, та їх впливу на самопочуття, здоров'я та життя людини.

Снігова лавина – це зсув значних мас снігу, що падають або сповзають із гірських схилів під впливом якої-небудь дії і захоплюють на своєму шляху нові маси снігу.

Соціальні фактори – це неякісна організація роботи, понаднормова робота, необхідність роботи в колективі з поганими відносинами між його членами, соціальна ізоляція з відривом від сім'ї, зміна біоритмів, незадоволеність роботою, фізична та/або словесна образа та її ризик, насильство та його ризик.

Сповіщувачі димові – які реагують на аерозольні продукти горіння; полум'я, які реагують на електромагнітне випромінювання полум'я.

Сповіщувачі теплові – реагують на певне значення температури та (чи) швидкість її наростання.

Стихийне лихо – це нерідко небезпечне явище природи, яке раптово створює катастрофічну обстановку і призводить до порушення умов життєдіяльності населення, руйнування будівель, споруд, знищення матеріальних цінностей і загибелі людей.

Стресори – це фактори навколишнього середовища або особистісні, дія яких виводить із рівноваги фізіологічні та психічні функції людини, що позначається на нервовій системі організму і спричиняє виникнення стресу.

Ступінь шкідливості умов праці встановлюється за величиною перевищення граничнодопустимих концентрацій шкідливих речовин; класом та ступенем шкідливості чинників біологічного походження; залежно від величин перевищення чинних нормативів шуму, вібрації, інфра та ультразвуку тощо.

Сфера дії виробничої санітарії – запобігання професійної небезпеки (шкідливості) яка може призвести до професійних або професійно обумовлених захворювань у тому числі і смертельних при дії в процесі роботи таких факторів як випромінювання електромагнітних полів, іонізуючого випромінювання, шумів, вібрацій, хімічних речовин, зниженої температури тощо.

Таксономія (від давньогрецьк. τάξις – лад, порядок і νόμος – закон) – вчення про принципи й практику класифікації та систематизації складних явищ, понять, об'єктів.

Термічна дія струму полягає в нагріванні тканин, випаровуванні вологи тощо, що викликає опіки, обвуглювання тканин та їх розриви парою.

Техногенні небезпеки – аварії на системах життєзабезпечення (раптове руйнування споруд та будівель, аварії на омунальних системах життєзабезпечення, аварії на електроенергетичних системах); аварії на транспорті (повітряному, водному, наземному, підземному, трубопровідному).

Трудова діяльність - це діяльність, яка направлена на створення матеріальних, культурних і духовних цінностей, та яка не суперечить чинному законодавству.

Трудова діяльність (з точки зору фізіології) – це витрати фізичної і розумової енергії людини.

Умови праці – це сукупність чинників трудового процесу і виробничого середовища, які впливають на здоров'я і працездатність людини під час виконання нею трудових обов'язків складають умови праці.

Управління охороною праці – це підготовка, прийняття та реалізація рішень щодо здійснення організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, які спрямовані на збереження здоров'я та працездатності людини в процесі трудової діяльності.

Управління ризиком – розробка рішень, спрямованих на зведення ризику до мінімуму.

Шкідливий виробничий фактор – це фактор вплив якого на працюючого може призвести до погіршення самопочуття, зниження працездатності, захворювання, виробничо зумовленого чи професійного, і навіть смерті, як результату захворювання.

Шкідливий фактор – це фактор, дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності.

Шкідливі умови праці (3 клас) – характеризуються такими рівнями шкідливих виробничих факторів, які перевищують гігієнічні нормативи і здатні чинити несприятливий вплив на організм працюючого та/або його потомство.

Шум – це сукупність різних за тоном та силою звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються у повітряному просторі.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

1. Магдисюк Л. І. Охорона праці в галузі: методичні рекомендації до курсу «Охорона праці в галузі» / Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. – 40 с.
2. Магдисюк Л. І. Охорона праці: методичні рекомендації до курсу «Охорона праці в галузі» / Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. – 40 с.
3. Магдисюк Л. І. Цивільна оборона : методичні рекомендації до курсу «Цивільна оборона» / Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. – 49 с.
4. Магдисюк Л. І. Охорона праці в галузі: методичні рекомендації до курсу «Охорона праці в галузі» / Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. – 44 с.
5. Магдисюк Л. І. Основи охорони праці: методичні рекомендації до курсу «Основи охорони праці» / Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. – 72 с.
6. Магдисюк Л. І. Цивільна оборона : методичні рекомендації до курсу «Цивільний захист та охорона праці в галузі» / Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. – 72 с.
6. Шишкіна Х. Ю. Охорона праці : методичні рекомендації до курсу «Охорона праці » / Х. Ю. Шишкіна. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 32 с.

Список джерел

1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: [Навч. посібник] / В. В. Бегун, І. М. Науменко. – К.: Вежа, 2004. – 328 с.
2. Березуцький В. В. Безпека життєдіяльності: [Навчальний посібник] / В. В. Березуцький, Л. А. Васьковець, Н. П. Вершиніна / За ред. проф. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. – 348 с.
3. Гогіташвілі Г. Г. Основи охорони праці: [Навч. посіб.] – 4-те вид., випр. і доп. / Г. Г. Гогіташвілі, В. М. Лапін. – К.: Знання, 2008. – 302 с.
4. Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації / Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний – Львів: «Новий Світ», 2002. – 328 с.
5. Івах Р. М. Основи охорони праці. Навчальний посібник. [4- те видання, перероблене і доповнене] / Р. М. Івах, Я. І. Бедрій, Б. О. Білінський, М. М. Козяр. – К.: Кондор, 2011. – 464 с.
6. Касьянов М. А. Безпека життєдіяльності: [Навчальний посібник] / М. А. Касьянов, Ю. П. Ревенко, В. О. Медяник, І. М. Арнаут, О. М. Друзь, Ю. А. Тищенко. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
7. Концепція освіти з напрямку «Безпека життя і діяльності людини» / В. О. Кузнецов, В. В. Мухін, О. Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник.

Вища освіта. – К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.

8. Ліпкан В. А. Безпекознавство: [Навч. посіб.] / Ліпкан В. А. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.

9. Михайлюк В.О. Цивільний захист: [Навч.посібник] / Михайлюк В. О. – Миколаїв: НУК, 2005. – ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. – 136 с.

10. Михайлюк В.О. Цивільна безпека: [Навч.посібник] / В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов – К. : Центр учбової літератури, 2008, - 158 с.

11. Мохняк С. М. Безпека життєдіяльності. [Навчальний посібник] / С. М. Мохняк, О. С. Дацько, О. І. Козій, А. С. Романів, М. П. Петрук, В. В. Скіра, В. О. Васійчук. – Львів. Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2009.- 264 с.

12. Осипенко С.І. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту [Навчальний посібник] / С. І. Осипенко, А. В. Іванов. – К.: Кондор, 2008. – 286 с.

13.Скобло Ю. С. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Ю.С. Скобло, Т. Б. Соколовська, Д. І. Мазоренко, Л. М. Тіщенко, М. М. Троянов. – К. : Кондор, 2003. – 424с.

14. Черняков О.Г. Медицина катастроф [Навч. посібник] / О. Г.Черняков, І. В. Кочін, П. І. Сидоренко, В. Є Букін, М. І. Костенецький. – К.: «Здоров'я», 2001. - 348 с.

15. Яким Р. С. Безпека життєдіяльності [Навч. посіб.] / Яким Р. С. – Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2005. – 304 с.

16. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності [Навчальний посібник] / Яремко З. М. – Львів. Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005. - 301 с.

Навчально-методичне видання

МАГДИСЮК ЛЮДМИЛА ІВАНІВНА

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

методичні рекомендації до курсів:
«Безпека життєдіяльності та охорона праці»,
«Безпека життєдіяльності»,
«Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»,
«Основи охорони праці»

Друкується в авторській редакції

Формат 60x84 ¹/₁₆. Обсяг 1,39 ум. друк. арк., 1,28 обл.-вид. арк.
Наклад 200 пр. Зам. 488. Видавець і виготовлювач – Вежа-
Друк (м. Луцьк, вул. Бойка, 1, тел. (0332) 29-90-65).
Свідоцтво Держ. комітету ія та радіомовлення
України ДК № 4 08.2013 р